

OSLOI HÍREK

* 2005. jan. 19. 8. Irodalmi Teadélután. Krausz György, a Magyar Köztársaság nagykövete és Krausz Judit meghívására a nagykövet úr oslói rezidenciáján tartottuk irodalmi teadélutánunkat az „élő magyar irodalom” címmel. A nap vendége Gáspárné Monostori Judit az Akadémiai Könyvtár osztályvezetője és Gápár György szerkesztő, a Petőfi Irodalmi Múzeum Hang- és Videótárának munkatársa volt. A beszélgetést Kovács Ferenc vezette. Az estek háziasszonya Krausz Judit volt.

* Jan. 29 -én tartotta a Norvég-Magyar Egyesület (NUFO) szokásos farsangi-nyári estjét. A különböző egyéni és csoportos szórakoztató programok után videófilm részleteket láttunk a Bøjte atya alapította dévai gyermekotthon életéből. Az est bevételét a gyermekotthon megsegítésére ajánlottuk fel. A kisorsolásra került lottó-fődíjat Szinnyei Kiss Ildikó Oslóban élő festőművész ajánlotta fel.

* 2005 febr. 5. Kovács Ferenc filmelőadása. Az est házigazdája Dávoti Barnabás. Folytattuk a 2004 őszén elkezdett Tolnay Klári Filmklub sorozatot az oslói filmbarátok körében. Az első két részben az 1945-ig ill. az 1945 után készült filmekről esett szó. A harmadik esten Tolnay Klári színházi szerepeiből láthattunk részleteket.

* Február 5.-én, a Tolnay sorozat utolsó estjén Csiky Gergely fergeteges vígjátéka kapcsán ismerhettük meg "a nagymama" bájos mosolyát, páratlan humorát, fenséges méltóságát.

Csiky Gergely (1842-1891) a Nemzeti Színház egyik legtöbbet játszott írója, színes egyénisége a múlt század vége drámairodalmának. Eredeti végzettsége szerint pap, tanár és egyházjogász. Szíve azonban fiatal korától a színházhoz, irodalomhoz húzta. Egy párizsi tanulmányútja során megismerkedik az ún. társalgási drámával, amit hazatérte után a magyar színpadon ő alkalmaz először. A társalgási dráma a realizmus felé fordul, tárgyát a korabeli társadalom életéből meríti, a polgári erkölcsöt védelmezi, a társadalom aktuális kérdéseivel foglalkozik. Csiky Gergely 1881-ben szakít papi hivatásával, megnősül, a Nemzeti Színház dramaturgja lesz haláláig. Hatalmas munkabírással ontja színdarabjait, fordítja a külföldi szerzők műveit. A Nemzeti Színházban legtöbbször színpadra került vígjátéka A NAGYMAMA. Méltán volt nagy siker már az első bemutatóján is a finom humorban, fordulatokban és érzelemben gazdag mű, s ezért hat máig is a közönségre. Csiky Gergely vígjátékának legnagyobb értéke, hogy remek szerepekkel ajándékozza meg a színészeket. A bemutatón, 1891-ben Prielle Kornélia játszotta a Nagymamát, később parádés szerepet jelentett Blaha Lujzának, Berky Lilinek, Honthy Hannának, Dajka Margitnak, Tolnay Klárinak.

* Kovács Ferenc filmelőadása. Az est házigazdája Dávoti Barnabás. Március 6.-án megkezdtek Makk Károly (1925) rendezői sorozatát az oslói filmbarátok körében. Makk Károly Berettyóújfaluban született, édesapja mozigépész volt. 1944-ben került a Hunnia filmgyárba, mint műtermi gyakornok. Közben egyetemi hallgató művészettörténet-filozófia-esztétika szakon. 1946-ban felvették a Színház- és Filmművészeti Főiskola első rendező osztályába. Tanárának, Radványi Gézának *Valahol Európában* című filmjében ügyelő, majd asszisztens Bán Frigyes *Talpalatnyi földjében*. Első filmjét, az *Úttörőket* a forgatás befejezése előtt leállították, így a *Liliomfi* lett az első igazi rendezői munkája. Sokszínű alkotó: pályáján ugyanúgy feltűnik a könnyed vígjáték (*Liliomfi*), a véres dráma (Ház a sziklák alatt) és a lírai film (*Szerelem*), mint az 50-es évek korrajzának is beillő MESE A 12 TALÁLATRÓL.

* Március 12.-én emlékezett a Norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) Nemzeti ünnepünkre s az MBK fennállásának 15. évfordulójára. Az ünnepi műsorban a Magyar Táncakadémia diákjai (Gyurka Gergely, Krizsai Dávid, Urbán Szabó Nikolett, Petrovics Petra és a Norvég Opera énekesei (Rajta Erzsébet, Valeska Zurn) közreműködtek. Az estet nagy sikerű táncház zárta.

* Nemzeti ünnepünkön, március 15.-én fogadta megújult épületében az oslói magyarokat a Magyar Köztársaság Nagykövetsége. A meglepetés-programban négytagú együttestől magyar népdalokat, katonadalokat hallhattunk.

* Március 21.-én "...új tengert kéne teremteni... Napjaink norvég irodalma" címmel tartotta a budapesti Országos Idegennyelvű Könyvtárban a Nagyvilág c. irodalmi folyóirat a norvég antológiát tartalmazó különszámának bemutatóját. Az összeállítást készítő és fordító Kovács katáng Ferenc oslóban élő íróval Szöllösi Adrienne irodalomtörténész beszélgetett. Másnap Nyíregyházán, a Vikár Sándor Zeneiskolában folytatódott a beszélgetés, ahol Pregitzer Fruzsina és Petneházi Attila, a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház művészei olvastak fel a lefordított művekből és a Zeneiskola diákjai és tanárai játszottak az esthez illő Grieg darabokat.

* 2005. ápr. 6.-án 9. Irodalmi Teadélután. Krausz György, a Magyar Köztársaság nagykövete és Krausz Judit meghívására a nagykövet úr oslói rezidenciáján tartottuk irodalmi teadélutánunkat "József Attila emlékévé - 2005" címmel. A nap vendége Haumann Péter, a Katona József Színház színművésze volt. A beszélgetést Kovács Ferenc vezette. Az est háziasszonya Krausz Judit.

* A Norvégia Magyarok Baráti Köre április 9.-én tartotta szokásos, évente kétszer megrendezésre kerülő Filmestjét. Az est vendége Haumann Péter volt, akivel

Kovács Ferenc beszélgetett film és televíziós szerepeiről. Több, apró filmrészlettel illusztrálták Haumann Péter igen sokrétű, gazdag, filmes jelenlétét a magyar művészeti életben.

* A norvégiai Magyarok Baráti Köre rendezésében április 19.-én Oslóban szerepelt a budapesti Bartók Táncegyüttes.

A Bartók Táncegyüttes, Bartók Béla és Martin György munkásságát tekintve példának, a népzene-és tánc hagyomány gyűjtését, feldolgozását és széleskörű terjesztését tartja feladatának. A táncegyüttes 1958-ban alakult szakszervezeti támogatással. 1991 óta önfenntartó. Zene- és tánc repertoárja felöleli az egész Kárpát-medence folklórhagyományát. Az együttes rendszeresen részt vesz magyarországi szakmai rendezvényeken, bemutatókon. Tagjai az együttesi munkán túl igyekeznek személyesen megismerni a még fellelhető tánc hagyományokat, és azt saját közösségi életükben ápolni. Az együttesben tudatos utánpótlás, nevelőmunka folyik. Két gyermekcsoport és egy ifjúsági csoport dolgozik rendszeresen a felnőtt együttes mellett. A jelmeztárat eredeti darabokból és készített jelmezekből állították össze, ügyelve a tájegységi különbözőségekre, illetve egyezésekre. Műsor-számaikat a táncosok az adott tájegység viseletében, élő zenekísérettel adják elő. Az együttes évente 40-50 előadást tart. Több alkalommal nyertek díjat hazai és külföldi fesztiválokon. Többszörösen „Kiváló Együttes”. 1975-ben elnyerte a F. V.S. „Európa Díjat”. (JG)

* A norvégiai Magyarok Baráti Köre rendezésében május 21.-én, Martinovits Katalin vezetésével az Akershus erőd megtekintésére került sor. Az Akershus erőd, királyi vár méltán tekinthető a középkori norvég várépítészet legjelesebbjének. Nemcsak az idő viharait állta ki V. Hákon Magnusson 1300-as évekből származó vára, de kilencszeri támadás, körülvárás ellenére egyszer sem került az ellenség kezére. Stratégiai szerepe mellett a norvég királyi adminisztráció székhelyeként szolgált évszázadokon keresztül. Gazdag történetét szerelmi intrikák, különböző ármányok fűszerezik. Ha a falak mesélni tudnának... Rabok láncainak csörgéséről, sóhajairól, de a német megszállás alatti kivégzésekről is szólna a történet.

Napjainkban az Akershus erőd Oslo egyik fő turisztikai látványossága – többek között itt található a királyi sírkápolna, és a Norvég Ellenállási Múzeum is. Fesztiválok, koncertek, állami reprezentációs események teszik élő történelmi színhellyé. (MK)

* A Magyar Köztársaság Nagykövetsége "európai piknik"-re invitálta a Norvégiában élő magyarokat május 1.-én az Ekeberg-i szabadidőparkba. 2004. május 1-én új időszámítás kezdődött számunkra. Hazánk az Európai Unió teljes jogú tagjává vált, és mi magyarok végre ismét elfoglalhattuk méltó helyünket az európai

nemzetek körében. Európai uniós tagságunk első éve bizonyította, hogy helyes döntést hoztunk: ha néha nehéz alkalmazkodási folyamat eredményeként is, de élni tudtunk a lehetőségekkel, és megtanultuk, hogy mi is felelősséggel tartozunk az Unió valamennyi polgáráért." (MKN)

* Május 25.-én Cserna Szabó András író, a kortárs magyar próza, novellairodalom ismert alakja volt a Magyar Köztársaság nagykövetének és Krausz Judit háziasszonynak a vendége a 10. Irodalmi Teadélutánon. 1974-ben született Szentesen, a PPKE BTK magyar-média/kommunikáció szakán végzett. Gasztronómiai újságíró, a Magyar Konyha főmunkatársa is volt. Esszéket publikál az ÉS-ben, a Népszabadságban, a Magyar Hírlapban. A *Levin körút* - gasztroesszék, hasnovellák - a negyedik kötete. A beszélgetést Kovács Ferenc vezette.

* Május 28.-án az oslói filmbarátok estjén is fellépett Cserna Szabó András író, aki a pompás ételekről, lakomákról szóló filmbejátszások között hasnovellákat olvasott fel legutolsó kötetéből. Majd kötetlen beszélgetés folyt irodalmi, filmes, gasztronómiai témákról.

* A 76. Ünnepi Könyvhét rendezvénysorozatán részt vett könyvheti verseskötetével Kovács katáng Ferenc Oslóban élő író, műfordító. Május 3-án és 5-én dedikált a Szent István téren a Napkút Kiadó sátrában, majd író-olvasó találkozók keretében előadásokat tartott a kortárs norvég irodalomról Budapesten a Katolikus Ifjúsági Mozgalom, Zalaegerszegen a Deák Ferenc Könyvtár és Nyíregyházán a Móricz Zsigmond Könyvtár szervezésében.

* Az oslói filmbarátok május 11.-i Filmestjén folytattuk a Makk Károly rendezői sorozatot. Ezúttal az 1960-1970-es időszak filmjei volt a téma. Részleteket láttunk az 1960-63 között készült trilógia filmjeiből (*Megszállottak*, *Elveszett paradicsom*, *Utolsó előtti ember*), s szó esett Sarkadi Imre (1921-1961) tragikus életéről, munkásságáról is. Az előadást Kovács Ferenc tartotta, a házigazda Dávolti Barnabás volt.

* A június 15.-i Irodalmi Teadélután vendége Jankovits Irén volt, aki gazdag receptes, konyhaművészeti könyvtárából válogatott igen tartalmas beszámolójához illusztrációt. A "Ne csak együnk ... beszéljünk is róla" c. előadás történelmi visszatekintést nyújtott a szakács- és cukrászmesterség titkaiba, az éttermi és kávéházi élet alakulásába, valamint az italok és más élvezetek világába. A Magyar Köztársaság nagykövete rezidenciáján tartott esten Krausz Judit volt a háziasszony. A tea mellé az Irén készítette Balzac parajpalacsintát és a sós szerelmes levelet fogyaszthatták a vendégek. Az alábbi idézet részlet a meghívó szövegéből:

...a levest idejében kell berántani vita tárgyá kis cikkekre vágott

*burgonya és a felkarikázott füstölt virsli nem lehet
puhuláskor felejtsek el magyar polgárim a lightot
kemény tejfölbe szaporázott virulens tojássárga a jó elegy
és végül a gyöngém mivel nekem is van a vágott kapor
de alatta tűz már ne maradjon csak a leült illat szálljon
s öregedve sajnos evés közben egyre jobban szürcsös hangom*

Aczél Géza (részlet az Élet és Irodalom 2001/46. számában megjelent **Frankfurti leves** c. versből)

- Sulyok Vince költő, műfordító *Tegnapodban élsz* című verseskötete felkerült a világhálóra, s a mek.oszk.hu oldalon olvasható.

-

*„Elszállt óráiddal, múltaddal
élhetsz csak, amíg élsz,
s ha tán nem is akarnád: mádban is
a tegnapodban élsz!”*

* A Magyar Köztársaság nagykövetei rezidenciáján 2005. augusztus 17.-én tartott irodalmi teadélután vendége Fázsy Anikó, a NAGYVILÁG című világirodalmi folyóirat főszerkesztője volt. A beszélgetést Kovács Ferenc vezette. A házi-asszony Krausz Judit volt. E napon fogadták az **IFLA** (a világ könyvtáros egyesületeinek nemzetközi szervezete) oslói konferenciáján résztvevő magyar delegáció tagjait is egy tea melletti kis kötetlen beszélgetésen.

* A Norvég-Magyar Egyesület (NUFO) szervezésben augusztus 19.-én az Eikeli templomban kórus- és orgonakoncertre került sor. Tatabánya város felnőtt vegyes kórusa és három orgonaművésze adott műsort.

* A norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) Szent István-napi ünnepségén a 48 tagú komlói Kodály gyermekkórus szerepelt. A műsor után a Magyar Köztársaság oslói nagykövetsége adott fogadást.

* Szeptember 2.-án Koltai Róbert *Világszám!* című filmjét mutatta be a Cinemateket (Filmens Hus, Lillebil terem). Az oslói ősbemutatón Bogya István vendégként részt vett Koltai Róbert, a film rendezője, akivel a vetítés után rövid beszélgetésre találkozhatott a közönség. Filmrendezősei: *Patika* (1993), *Sose halunk meg* (1993), *Szamba* (1996), *A miniszter félrelép* (!977), *Ámbár tanár úr* (1998), *Csocsó, avagy éljen május 1-je* (2001), *Világszám! – Dodó és Naftalin* (2004). Filmjeinek közös vonása a hétköznapi emberének ábrázolása. Az embert mutatja be, aki néha nyer, de legtöbbször veszít az élete során. Akit lehet szeretni

vagy nem szeretni, de a hite, az optimizmusa és a humora mindig forrása annak, hogy újra és újra neki merjen menni az élete során eléje tornyosuló gondoknak, feladatoknak, és persze néha örömök is érik.

* Másnap, az oslói Magyarok Baráti Köre (MBK) rendezésében, Koltai Róbertnek önálló kabaréestje volt.

* *Elindult egy lány* címmel színpadi előadásra került sor szeptember 17.-én a norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) szervezésében. A darab Párkány László könyve nyomán készült, s Tolnay Klári életének egy konkrét epizódjáról szól.

Szereplők:

Rózsi: Kara Tünde

Mater Henrich: Kautzky Armand

Rendezte: Pozsgai Zsolt

Tolnay Rózsi /későbbi művésznevén Klári/ tizenhét éves, és a nyíregyházi Angolkisasszonyok Iskolájának tanulója. Legkedvesebb tanára - az egyetlen férfi tanár - Henrich vele marad egy karácsony előtti este, mert Rózsi szülei nem tudnak a lányért jönni, hogy karácsonyra hazavigyék. Mater Henrichnek a fiatal lány felvázolja az elképzelt jövőt, megosztja vele terveit a jövőjére vonatkozóan...mit látott, mit érzett akkor a tehetségéből az a tizenhét éves lány? És mi valósulhatott meg belőle? Erről szól az emberi érzésekből szőtt történet...

* Október 9-én, az oslói Magyarok Baráti Köre (MBK) szervezésében, Kertész Judit, a Polar Kiadó társtulajdonosa tartott előadást a "Norvég irodalom magyarul" címmel. Ebben áttekintést nyújtott az utóbbi 130 évben megjelent magyar fordításokról. Az előadást követő kiállítást megnyitó beszédet Krausz György nagykövet tartotta. Az Országos Széchenyi Könyvtártól, az oslói Deichmanske könyvtárból, valamint magánszemélyektől kölcsönzött könyvek október 31-ig voltak láthatók egy oslói fiókkönyvtárban.

- A Norvég-Magyar Egyesület és a Magyar Köztársaság Nagykövetsége október 23.-án, a magyar forradalom és szabadságharc 49. évfordulója alkalmából emlékünnepeket szervezett Oslóban. Az est ünnepi beszédei mellett irodalmi részleteket hallhattunk Arnulf Øverlandtól, George Orwelltől, s komolyzenei betéteket Henryk Wieniawski műveiből. Fellelépett Per Bleikelia színművész, Piotr Janowski hegedűművész, Wolfgang Plagge zongoraművész, és Emilie Holmen, Fredrik Paasche dráma szakos diákok.

* A NAPÚT – Irodalom, művészet, környezet – folyóirat októberi számában norvég kortárs alkotók antológiája kapott helyet. Azok az írók, költők kerültek az összeállításba, akik 1960 és 1970 között születtek. Ezt az összeállítást korábban két antológia előzte meg. A könyv alakban is megjelent, 1980 után születettek antológiája, s a Nagyvilágban megjelent 1970-1980 között születetteké.

Október 24.-én a budapesti Alexandra Könyvesházban e lapszám bemutatójára került sor, amit megtisztelt a Norvég Királyság újonnan kinevezett nagykövetség-szonya. Jelen voltak a prózaszövegek fordítói – Gangl Orsolya, Kőszegi Dóra, Kunszenti-Kovács Dávid, Szanyi Ágnes –, valamint VIRTUÁLISAN Kovács Ferenc, az antológia összeállítója, a bevezető esszé írója, a versek fordítója. Ugyanis Oslo és Budapest között az Interneten keresztül "élő adás" volt kamerákkal, mikrofonokkal, hangszórókkal. A maga nemében ez volt Európa első ilyen jellegű író-olvasó találkozója.

* Az október 28.-i Irodalmi Teadélután egyik vendége Pregitzer Fruzsina szín-művésznő volt, aki az „Uram, nem látta Magyarországot?” című önálló estjéből mondott részleteket. Az oslói nagykövet rezidenciáján beszélgetéssel zárult az est, ahol a háziasszony Krausz Judit és a beszélgetést vezető Kovács Ferenc a határon túli „szolgálatokról” kérdezte a másik vendéget, Vraukóné Lukács Iлона könyvtárost.

November 5.-én az oslói Magyarok Baráti Köre (MBK) rendezésében Bartók Béla halálának 60. és József Attila születésének 100. évfordulója alkalmából "...A SEMMI ÁGÁN..." címmel emlékeztet tartottak az oslói Színházi Múzeumban. Közreműködött Korhecz Imola előadóművész és Érdi Tamás zongoraművész.

* November 9.-én az Irodalmi Teadélután keretében az aradi Irodalmi Jelen című folyóirat mutatkozott be. Az oslói magyar nagykövet rezidenciáján zajló sorozaton Kovács Ferenc kérdéseire Böszörményi Zoltán író, laptulajdonos, főszerkesztő, Pongrácz Mária író, szerkesztő, valamint Nagyálmos Ildikó költő, megbízott szerkesztő válaszolt. Mindhárman részleteket olvastak fel a közelmúltban megjelent új kötetükből.

Az Irodalmi Jelen estjének szereplői: Böszörményi Zoltán, Nagyálmos Ildikó, Pongrácz Mária és Kovács Ferenc

* November 19.-én került sor a hagyományos Katalin –bálra, amelyet az oslói Magyarok Baráti Köre szervezett. A nagyszerű esten jókat ehettek, táncolhattak, mulathattak a megjelentek.

* November 30.-án újabb Irodalmi Teadélután volt Oslóban Krausz György nagykövet úr rezidenciáján. Dr. Borka László tartott diavetítéses előadást "Káosz vagy rend van a világban?" címmel.

* December 3.-án az oslói magyar Filmklubban a III. résszel folytatódott a Makk Károly filmrendező munkásságát bemutató sorozat. Kovács Ferenc előadó az I. részben az 50-es évekkkel, a II. részben a 60-as évekkkel ismertette meg a látogatókat. Legutóbb Makk Károly 70-es években készült filmjei kerültek terítékre. Ebben a periódusban született eddigi életművének egyik legsikeresebb alkotása, a Déry Tibor két írásából készült SZERELEM című film. A házigazda: Dávoti Bar-na volt..